Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

17. juuni 2021 *

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö tsiviilasjades – Määrus (EL) nr 1215/2012 – Kohtualluvus, kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine tsiviil- ja kaubandusasjades – Artikli 7 punkt 2 – Valikuline kohtualluvus lepinguvälise kahju puhul – Paik, kus kahju tekitanud juhtum on toimunud või võib toimuda – Isik, kelle isikuõigusi on väidetavalt rikutud internetis artikli avaldamisega – Kahju tekkimise paik – Selle isiku huvide kese

Kohtuasjas C-800/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Sąd Apelacyjny w Warszawie (Varssavi apellatsioonikohus, Poola) 30. oktoobri 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 30. oktoobril 2019, menetluses

**Mittelbayerischer Verlag KG**

*versus*

**SM,**

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president J.-C. Bonichot, Euroopa Kohtu asepresident R. Silva de Lapuerta (ettekandja), kohtunikud L. Bay Larsen, M. Safjan ja N. Jääskinen,

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Mittelbayerischer Verlag KG, esindaja: *adwokat* P. Niezgódka,

– SM, esindajad: *adwokat* M. Brzozowska-Pasieka ja *radca prawny* S. Topa,

– Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,

– Euroopa Komisjon, esindajad: M. Heller ja K. Herrmann,

* Kohtumenetluse keel: poola.

olles 23. veebruari 2021. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

**otsuse**

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT 2012, L 351, lk 1) artikli 7 punkti 2.

2 Taotlus on esitatud Mittelbayerischer Verlag KG ja SMi vahelises kohtuvaidluses SMi isikuõiguste väidetava rikkumise üle, mis toimus artikli avaldamisega selle äriühingu veebisaidil.

## Õiguslik raamistik

3 Määruse nr 1215/2012 põhjendustes 4, 15 ja 16 on märgitud:

„(4) Teatavad erinevused kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist käsitlevates siseriiklikes eeskirjades takistavad siseturu häireteta toimimist. Olulised on sätted, millega ühtlustatakse kollisiooninormid kohtualluvuse kohta tsiviil- ja kaubandusasjades ning tagatakse, et liikmesriigis tehtud kohtuotsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine oleks kiire ja lihtne.

[…]

(15) Kohtualluvuse eeskirjad peaksid olema hästi prognoositavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga. Seepärast peaks alati olema tagatud kohtualluvus kostja elukoha alusel, välja arvatud teatavatel täpselt määratletud juhtudel, kui vaidluse sisu või poolte autonoomia eeldab teistsugust seost. Selleks et ühiseeskirjad oleksid läbipaistvamad ja et vältida vastuolulist kohtualluvust, peab juriidilise isiku alaline asukoht olema autonoomselt kindlaks määratud.

(16) Lisaks kostja alalisele elukohale peaks kohtualluvuse määramisel olema ka muid aluseid, mis toetuksid tihedale seosele kohtu ja menetluse vahel või aitaksid kaasa tõrgeteta õigusemõistmisele. Tihe seos peaks tagama õiguskindluse ja hoidma ära võimaluse, et kostja vastu esitatakse hagi liikmesriigi kohtusse, mida ta ei saanud mõistlikult ette näha. See on oluline eelkõige lepinguväliste võlasuhete puhul, mis tulenevad eraelu puutumatuse ja isikuõiguste rikkumisest, sealhulgas laimust.“

4 Selle määruse II peatüki 1. jakku „Üldsätted“ kuuluva artikli 4 lõikes 1 on ette nähtud:

„Käesoleva määruse kohaselt esitatakse hagi isikute vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtutesse sõltumata nende kodakondsusest.“

5 Samasse 1. jakku kuuluva määruse artikli 5 lõikes 1 on sätestatud:

„Isikute vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib hagi esitada teise liikmesriigi kohtusse üksnes käesoleva peatüki 2.–7. jaos sätestatud korras.“

6 Sama määruse artikli 7, mis kuulub II peatüki 2. jakku „Valikuline kohtualluvus“, punktis 2 on sätestatud:

„Isiku vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib esitada hagi teises liikmesriigis:

[…]

2) lepinguvälise kahju puhul selle paiga kohtusse, kus kahju tekitanud juhtum on toimunud või võib toimuda“.

**Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused**

7 SM on Varssavis (Poola) elav Poola kodanik, kes II maailmasõja ajal oli vang Auschwitzi (Poola) hävituslaagris. Praegu osaleb ta tegevustes, mille eesmärk on säilitada ühiskondlikus mälus Natsi-Saksamaa poolt II maailmasõja ajal poolakate vastu toime pandud kuritegude ohvrite mälestust.

8 Mittelbayerischer Verlag on Regensburgis (Saksamaa) asuv äriühing. Ta avaldab oma veebisaidil piirkondlikku saksakeelset ajalehte, mis on loomulikult ligipääsetav ka teistest riikidest, sealhulgas Poolast.

9 Sellel veebisaidil avaldati 15. aprillil 2017 artikkel pealkirjaga „Ein Kämpfer und sein zweites Leben“ („Võitleja ja tema teine elu“). Artiklis kirjeldati holokausti üle elanud juudi Israel Offmani saatust II maailmasõja ajal ja järel ning toodi välja asjaolu, et I. Offmani õde „mõrvati Poola hävituslaagris Treblinka“.

10 Eelotsusetaotluse esitanud kohus Sąd Apelacyjny w Warszawie (Varssavi apellatsioonikohus) märgib, et ajalooliselt ei saa vastu vaielda sellele, et Treblinka laager oli okupeeritud Poola territooriumil asuv Natsi-Saksamaa hävituslaager.

11 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul jäi väljend „mõrvati Poola hävituslaagris Treblinka“ sellele veebisaidile vaid mõneks tunniks, kuni Poola konsulaat Münchenis (Saksamaa) sekkus e-kirjaga ja väljend asendati järgmisega: „mõrvati natside poolt Natsi-Saksamaa hävituslaagris Treblinka okupeeritud Poolas“.

12 SM esitas 27. novembril 2017 Mittelbayerischer Verlagi vastu hagi Sąd Okręgowy w Warszawiele (Varssavi regionaalne kohus), milles ta palus kaitsta oma isikuõigusi, eeskätt oma rahvuslikku identiteeti ja väärikust, mida selle väljendi kasutamisega kahjustati.

13 Põhjendades seda, miks asi allub Poola kohtule, viitas SM 25. oktoobri 2011. aasta kohtuotsusele eDate Advertising jt (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685).

14 Mittelbayerischer Verlag esitas omakorda vastuvõetamatuse vastuväite, milles leidis, et Poola kohtutel puudub pädevus SMi esitatud hagi läbivaatamiseks seetõttu, et erinevalt kõnealuste liidetud kohtuasjade aluseks olnud olukordadest ei puuduta artikkel, mille Mittelbayerischer Verlag oma veebisaidil avaldas, otseselt SMi. See äriühing lisas, et tema tegevusulatus piirdub Oberpfalzi (Saksamaa) piirkonnaga ja et tema veebisaidil avaldatav ajaleht keskendub ennekõike piirkondlikele uudistele ja on ainult saksakeelne.

15 Viidates määruses nr 1215/2012 ette nähtud kohtualluvuse eeskirjade prognoositavuse nõudele, väitis Mittelbayerischer Verlag, et sellistel asjaoludel ei saanud ta objektiivselt ette näha, et asi allub Poola kohtutele. Järelikult ei saa tema arvates kohaldada määruse artikli 7 punkti 2, vaid kohaldada tuleb artikli 4 lõiget 1, mis tooks kaasa kohtuasja allumise Saksa kohtutele.

16 Sąd Okręgowy w Warszawie (Varssavi regionaalne kohus) lükkas 5. aprilli 2019. aasta määrusega Mittelbayerischer Verlagi esitatud vastuvõetamatuse vastuväite tagasi ja leidis, et SMi kõnealuse määruse artikli 7 punkti 2 alusel esitatud hagi läbivaatamise tingimused on täidetud. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab nimelt, et kuivõrd Mittelbayerischer Verlagi veebisaidile ja seal avaldatud vaidlusalusele artiklile pääseb ligi ka Poolas ja kuivõrd artiklis kasutatud väljend „Poola hävituslaager“ võib äratada Poola lugejate tähelepanu, oleks Mittelbayerischer Verlag võinud ette näha, et Poola territooriumi võib pidada nende lugejate isikuõiguste rikkumise kohaks ning et tema vastu võidakse esitada hagi Poola kohtutesse.

17 Mittelbayerischer Verlag esitas 25. aprillil 2019 selle kohtumääruse peale apellatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule Sąd Apelacyjny w Warszawiele (Varssavi apellatsioonikohus), tuginedes määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 rikkumisele. Tema sõnul kohaldati seda sätet hoolimata sellest, et tal ei olnud mõistlikult võimalik ette näha, et selle artikli avaldamise tõttu esitatakse tema vastu hagi Poola kohtutele, sest artikli sisu ei puuduta ei SMi ega isegi Poola Vabariiki.

18 See kohus märgib, et selles staadiumis on sarnastel juhtudel tunnistanud Poola kohtud ennast pädevaks. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekib siiski küsimus, kuidas tõlgendada seda sätet, arvestades eelkõige määruses nr 1215/2012 kehtestatud kohtualluvuse eeskirjade etteaimatavuse nõuet, mida on nimetatud määruse põhjendustes 15 ja 16.

19 Mööndes, et tema juures pooleliolevas menetluses vaidluse all olevas artiklis kasutatud väljendit „Poola hävituslaager“ võidakse Poolas tajuda negatiivselt ja see võib osa avalikkusest eksitada, jättes mulje, et poolakad on vastutavad hävituslaagrite rajamise ja neis toimepandud kuritegude eest, samuti võib see šokeerida isikuid, kes olid ise vangid hävituslaagrites või kelle lähedased hukkusid II maailmasõja ajal Saksa okupantide käe läbi, tekib Sąd Apelacyjny w Warszawiel (Varssavi apellatsioonikohus) siiski küsimus, kas selle kohtuasja erandlikud asjaolud on piisavad asumaks seisukohale, et Mittelbayerischer Verlagil oli võimalik mõistlikul määral ette näha, et tema vastu võidakse esitada hagi Poola kohtusse seetõttu, et selle artikli sisu rikub ühe Poolas elava isiku isikuõigusi, kuigi artikli tekstis ei heideta ei SMile ega ühelegi teisele poolakale otseselt ega kaudselt ette, et nad oleksid midagi teinud.

20 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et kõnealused asjaolud erinevad neist, mis olid kõne all kohtuasjades, milles tehti 25. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus eDate Advertising jt (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685) ning 17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Bolagsupplysningen ja Ilsjan (C-194/16, EU:C:2017:766), milles puudutatud juriidilisi ja füüsilisi isikuid oli vaidlusalustes kirjutistes otseselt kirjeldatud koos ees- ja perekonnanimega või ärinimega.

21 Selles kontekstis märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et teised potentsiaalsed hagejad – nimelt teistes liikmesriikides elavad poolakad – võivad tugineda samadele põhjustele nagu SM, et põhjendada selle liikmesriigi kohtute kohtualluvust, selleks et tuvastada selle liikmesriigi kohtute pädevus, kus asub nende huvide kese. Seega, kui tunnustada, et asi allub Poola kohtutele määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 alusel, tähendaks see ka selle tunnustamist, et Mittelbayerischer Verlag oleks pidanud ette nägema, et vaidlusalust artiklit avaldades võidakse esitada tema vastu hagi mis tahes liikmesriigi kohtusse.

22 Peale selle tõdeb eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kui Euroopa Kohus leiab, et selle sätte alusel saab kohtualluvust tuvastada niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas, on vaja täpsemalt kindlaks määrata hindamiskriteeriumid, mis võimaldaksid liikmesriigi kohtul ennast pädevaks tunnistada.

23 Neil asjaoludel otsustas Sąd Apelacyjny w Warszawie (Varssavi apellatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [määruse nr 1215/2012] artikli 7 punkti 2 tuleb tõlgendada nii, et huvide keskmel põhinevat kohtualluvust kohaldatakse füüsilise isiku isikuõiguste kaitseks esitatud hagi asjas juhul, kui neid õigusi rikkuvaks tegevuseks on veebiartikkel, mis ei sisalda otseselt või kaudselt selle konkreetse isikuga seotud teavet, ent sisaldab teavet või väiteid sellise kogukonna (konkreetselt selle kohtuasja asjaolude puhul [poola] rahva) väidetavalt taunitava tegevuse kohta, millesse hageja kuulub, mida hageja käsitleb oma isikuõiguste rikkumisena?

2. Kas kohtuasjas, mille ese on varaliste ja mittevaraliste isikuõiguste kaitse internetis toimuvate rikkumiste eest, tuleb [määruse nr 1215/2012] artikli 7 punktis 2 määratletud kohtualluvuse aluste hindamisel ehk selle hindamisel, kas liikmesriigi kohus on selle paiga kohus, kus toimus või võib toimuda kahju tekitav sündmus, arvesse võtta järgmisi asjaolusid:

– selle veebisaidi peamine sihtrühm, millel rikkumine toimus;

– sellel veebisaidil ja vaidlusaluses artiklis kasutatav keel;

– aeg, mille jooksul vaidlusalune info oli internetikasutajatele kättesaadav;

– hagejale eriomased asjaolud, nagu tema kaotused sõjas ja praegune ühiskondlik tegevus, millele käesolevas asjas viidatakse kui põhjusele, mis annab hagejale erandliku õiguse astuda kohtu kaudu vastu laimu levitamisele selle kogukonna vastu, mille liige hageja on?“

**Eelotsuse küsimuste analüüs**

24 Oma küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 tuleb tõlgendada nii, et selle paiga kohus, kus asub niisuguse isiku huvide kese, kes väidab, et tema isikuõigusi on rikutud veebisaidil avaldatud artikliga, on pädev lahendama vastutuse tuvastamise hagi, mille esitas see isik kogu väidetava kahju väljanõudmiseks, üksnes siis, kui artikli sisu võimaldab nimetatud isiku otseselt või kaudselt tuvastada.

25 Nagu nähtub määruse nr 1215/2012 põhjendustest 4 ja 15, on selle määruse eesmärk ühtlustada tsiviil- ja kaubandusasjades kohtualluvust puudutavad kollisiooninormid selliste kohtualluvuse eeskirjadega, mis on hästi ettenähtavad. Selle määrusega taotletakse seega õiguskindluse eesmärki, mis seisneb liidus asuvate isikute õigusliku kaitse tugevdamises, võimaldades korraga nii hagejal raskusteta kindlaks teha kohtu, kuhu ta võib pöörduda, kui ka kostjal mõistlikult ette näha, millisesse kohtusse teda võidakse kaevata (vt selle kohta 4. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus Feniks, C-337/17, EU:C:2018:805, punkt 34).

26 Määruse nr 1215/2012 artiklis 4 sätestatud kohtualluvusest – nimelt asja allumisest selle liikmesriigi kohtutele, kelle territooriumil on kostjal alaline elukoht, mis kujutab endast üldpõhimõtet – tehtud valikulise kohtualluvuse erandit lepinguvälise kahju valdkonnas, mis on ette nähtud selle määruse artikli 7 punktis 2, tuleb tõlgendada kitsalt (vt selle kohta 8. mai 2019. aasta kohtuotsus Kerr, C-25/18, EU:C:2019:376, punktid 21 ja 22 ning seal viidatud kohtupraktika).

27 See valikulise kohtualluvuse eeskiri põhineb vaidluse eriti tihedal seosel kahju tekitanud juhtumi toimumise või toimuda võimise paiga kohtuga, mille tõttu on põhjendatud sellele kohtule pädevuse andmine tõrgeteta õigusemõistmise ja menetluse otstarbeka korraldamise kaalutlustel (17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Bolagsupplysningen ja Ilsjan, C-194/16, EU:C:2017:766, punkt 26 ning seal viidatud kohtupraktika).

28 Nagu määruse nr 1215/2012 põhjenduses 16 – mida tuleb määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 tõlgendades arvesse võtta – on rõhutatud, peaks tihe seos kohtu ja menetluse vahel tagama õiguskindluse ja hoidma ära võimaluse, et kostja vastu esitatakse hagi selle liikmesriigi kohtusse, mida ta ei saanud mõistlikult ette näha; see aspekt on oluline eelkõige lepinguväliseid kohustusi käsitlevate kohtuvaidluste puhul, mis tulenevad eraelu puutumatuse ja isikuõiguste rikkumisest, sealhulgas laimust (17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Bolagsupplysningen ja Ilsjan, C-194/16, EU:C:2017:766, punkt 28).

29 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale peetakse selles sättes sisalduva väljendiga „paik, kus kahju tekitanud juhtum on toimunud või võib toimuda“ silmas nii kahjustava sündmuse kui ka kahju tekkimise paika, kuna kumbki neist võib asjaoludest olenevalt osutuda eriti kasulikuks nii tõendamise kui ka menetluse korraldamise seisukohast (17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Bolagsupplysningen ja Ilsjan, C-194/16, EU:C:2017:766, punkt 29 ning seal viidatud kohtupraktika).

30 Käesoleval juhul soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas on võimalik tunnistada ennast pädevaks, lähtudes väidetava kahju tekkimise paigast.

31 Interneti spetsiifilises kontekstis on Euroopa Kohus asunud seisukohale, et kui isikuõigusi on väidetavalt rikutud veebisaidil avaldatud teabesisuga, siis võib isik, kes leiab, et tema õigusi on rikutud, pöörduda kahju hüvitamise nõudega kogu kahju ulatuses selle liikmesriigi kohtusse, kus on tema huvide kese (17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Bolagsupplysningen ja Ilsjan, C-194/16, EU:C:2017:766, punkt 32 ning seal viidatud kohtupraktika).

32 Niisuguses kontekstis on Euroopa Kohus täpsustanud, et see võimalus on põhjendatud tõrgeteta õigusemõistmise huviga, mitte vajadusega kaitsta just hagejat (vt selle kohta 17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Bolagsupplysningen ja Ilsjan, C-194/16, EU:C:2017:766, punkt 38).

33 Nimelt ei taotle määruse nr 1215/2012 artikli 7 punktis 2 lepinguvälise kahju asjades ette nähtud valikulise kohtualluvuse eeskiri sama eesmärki kui määruse II peatüki 3.–5. jaos sisalduvad kohtualluvuse eeskirjad, millega soovitakse anda nõrgemale poolele suuremat kaitset (17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Bolagsupplysningen ja Ilsjan, C-194/16, EU:C:2017:766, punkt 39 ning seal viidatud kohtupraktika).

34 Peale selle asus Euroopa Kohus kohtuasjades, milles tehti 25. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus eDate Advertising jt (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685) ning 17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Bolagsupplysningen ja Ilsjan (C-194/16, EU:C:2017:766), seisukohale, et asja allumine selle paiga kohtule, kus väidetaval kannatanul oli huvide kese, oli kooskõlas kohtualluvuse eeskirjade kostjapoolse prognoositavuse eesmärgiga, sest kahjustava teabesisu avaldajal oli seda teabesisu internetis avaldades võimalik teada saada, kus on teabesisu objektiks oleva isiku huvide kese, mistõttu see võimaldas ühtaegu nii hagejal raskusteta kindlaks teha kohtu, kuhu ta võis pöörduda, kui ka kostjal mõistlikult ette näha, millisesse kohtusse tema vastu võis pöörduda (25. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus eDate Advertising jt, C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, punkt 50, ning 17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Bolagsupplysningen ja Ilsjan, C-194/16, EU:C:2017:766, punkt 35).

35 Neis kohtuasjades oli tegu olukordadega, kus isikuid, kelle isikuõigusi väidetavalt rikuti, puudutas veebis avaldatud teabesisu otseselt, sest neid oli seal nimeliselt mainitud.

36 Samas on põhikohtuasjas – erinevalt eelnimetatud kohtuasjadest – kõne all olukord, kus isikut, kes leiab, et Mittelbayerischer Verlagi veebisaidil avaldatud artikli sisuga on rikutud tema isikuõigusi, ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul artikli sisus ei otseselt ega kaudselt mainitud, sealhulgas juhul, kui tõlgendada artiklit võimalikult laialt. Näib, et see isik põhjendas oma väiteid oma rahvusliku identiteedi ja väärikuse kahjustamisega, mis väidetavalt toimus väljendi „Poola hävituslaager Treblinka“ kasutamisega.

37 Kui aga anda pädevus lahendada kõnealuse isiku hagi, mille ta esitas kogu väidetava kahju väljanõudmiseks, selle paiga kohtule, kus on kõnealuse isiku huvide kese, juhul kui teda ei ole artikli sisus ei nimeliselt mainitud ega isikuna kaudselt tuvastatud, kahjustaks see määruses nr 1215/2012 ette nähtud kohtualluvuse eeskirjade prognoositavust ja õiguskindlust, mida soovitakse määrusega tagada just teabesisu avaldaja jaoks.

38 Nimelt ei saa viimati nimetatud isik mõistlikult ette näha, et tema vastu esitatakse hagi just nendesse kohtutesse, sest internetis artikli avaldamise ajal ei ole tal võimalik teada nende isikute huvide keskmeid, keda avaldatud teave ei puuduta.

39 Vastupidine tõlgendus tooks kaasa potentsiaalselt pädevate kohtute paljususe ja võiks mõjutada määruses nr 1215/2012 sätestatud kohtualluvuse eeskirjade prognoositavust, kahjustades selle tulemusena ka määruse aluseks olevat õiguskindluse põhimõtet (vt analoogia alusel 13. juuli 2006. aasta kohtuotsus Roche Nederland jt, C-539/03, EU:C:2006:458, punkt 37).

40 Lisaks sellele, et erandid kostja elukohajärgsest kohtualluvusest peavad olema erakorralised ja neid tuleb tõlgendada kitsalt (31. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika), eirab määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 selline tõlgendus – mille järgi oleks niisuguses olukorras nagu põhikohtuasja olukord pädev lahendama hagi kogu väidetava kahju väljanõudmiseks selle paiga kohus, kus asub niisuguse hagi esitanud isiku huvide kese, kes väidab, et tema isikuõigusi on rikutud veebisaidil avaldatud artikli sisuga – alust, millel põhineb kõnealuses sättes nimetatud valikulise kohtualluvuse eeskiri, nimelt vaidluse ning kostja alalise elukoha liikmesriigist erineva liikmesriigi kohtu eriti tihe seotus – millele on osutatud ka käesoleva kohtuotsuse punktis 28 ja mille eesmärk on tagada õiguskindlust ja hoida ära võimalus, et isiku õiguste väidetava rikkuja vastu esitatakse hagi liikmesriigi kohtusse, mida ta ei saanud mõistlikult ette näha.

41 Niisiis võimaldab üksnes selle seose olemasolu kalduda osutatud sätte alusel kõrvale määruse artikli 4 lõikes 1 ette nähtud üldpõhimõttest, mille kohaselt allub kohtuvaidlus selle liikmesriigi kohtutele, mille territooriumil on kostja alaline elukoht.

42 Selleks et määrusega nr 1215/2012 ette nähtud kohtualluvuse eeskirjade etteaimatavuse ja õiguskindluse eesmärke oleks võimalik saavutada, ei pea see seos juhul, kui isik väidab, et tema isikuõigusi on internetis avaldatud artikli sisuga rikutud, põhinema mitte ainult subjektiivsetel asjaoludel, mis on seotud üksnes selle isiku isikliku tundlikkusega, vaid ka objektiivsetel ja kontrollitavatel asjaoludel, mis võimaldavad teha isiku otseselt või kaudselt individuaalselt kindlaks.

43 Isiku pelk kuulumine suurde kindlakstehtavasse rühma, nagu see, mida pidas eelotsusetaotluse esitanud kohus silmas esimeses küsimuses, ei ole samuti sobiv, et saavutada kohtualluvuse eeskirjade ettenähtavuse ja õiguskindluse eesmärke, sest sellisesse rühma kuuluvate isikute huvide keskmed võivad olla potentsiaalselt liidu mis tahes liikmesriigis.

44 Praegusel juhul ei ole aga Mittelbayerischer Verlagi veebisaidil avaldatud artikli sisus SMi ilmselgelt isikuna ei otseselt ega kaudselt tuvastatud; SM leiab hoopis, et see, et artiklis kasutati väljendit, millele ta vastu vaidles, kujutab tema isikuõiguste riivet seetõttu, et ta kuulub poola rahva hulka.

45 Neil asjaoludel puudub eriti tihe seos selle paiga kohtu, kus asub niisuguse isiku huvide kese, kes tugineb oma isikuõiguste rikkumisele, ja asjaomase kohtuvaidluse vahel, mistõttu ei allu see vaidlus määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 alusel kõnealusele kohtule.

46 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimustele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 tuleb tõlgendada nii, et selle paiga kohus, kus asub niisuguse isiku huvide kese, kes väidab, et tema isikuõigusi on rikutud veebisaidil avaldatud artikli sisuga, on pädev lahendama vastutuse tuvastamise hagi, mille esitas see isik kogu väidetava kahju väljanõudmiseks, üksnes siis, kui artikli sisu sisaldab objektiivseid ja kontrollitavaid osi, mis võimaldavad nimetatud isiku otseselt või kaudselt tuvastada.

## Kohtukulud

47 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

**Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades artikli 7 punkti 2 tuleb tõlgendada nii, et selle paiga kohus, kus asub niisuguse isiku huvide kese, kes väidab, et tema isikuõigusi on rikutud veebisaidil avaldatud artikliga, on pädev lahendama vastutuse tuvastamise hagi, mille esitas see isik kogu väidetava kahju väljanõudmiseks, üksnes siis, kui artikli sisu sisaldab objektiivseid ja kontrollitavaid osi, mis võimaldavad nimetatud isiku otseselt või kaudselt tuvastada.**

Allkirjad